

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 21

van **STEFAAN SINTOBIN**

datum: 3 oktober 2022

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Vlaamse groententeelt - Productiedaling, import en export

Uit de verzamelaanvraag 2022 blijkt dat de Vlaamse landbouwoppervlakte van en voor verschillende groenten tussen 2021 en 2022 sterk gedaald is. Het aantal aangegeven hectare bestemd voor erwten is met 25 procent gedaald, van 2146,18 naar 1610,59 hectare. Ook bij spruitenkolen, spinazie, ajuinen en wortelen zien we dalingen van respectievelijk 22,18 procent, 29,48 procent, 15,95 procent en 30,08 procent. De oppervlakte bonen nam de grootste duik, van 1700,80 naar 855,63 hectare, wat net geen daling is van 50 procent.

In amper één jaar tijd zijn dit toch wel erg grote verschillen, zeker nu door de oorlog in Oekraïne nog maar eens duidelijk wordt wat het belang van onze voedselzekerheid en -soevereiniteit is

1. Hoe verklaart de minister de grote verschillen in de aangegeven oppervlakte van bovenvermelde groenten in vergelijking met een jaar eerder? Is dit volgens hem een gevolg van het gevoerde Vlaamse landbouwbeleid? Zo ja, zijn er bepaalde aanpassingen aan het beleid nodig?
2. Kan de minister een overzicht geven van de jaarlijkse oppervlakte van de verschillende bovenvermelde groenten sinds 2010? Graag ook een overzicht per provincie.
3. Kan hij een evaluatie geven van het volume van de bovenvermelde in Vlaanderen geteelde groenten sinds 2010?
4. Kan de minister concrete cijfers geven over het aantal landbouwbedrijven dat zich sinds 2010 jaarlijks met de teelt van bovenvermelde groenten bezighoudt? Graag ook een overzicht per provincie.
5. Welk volume van elk van de bovenvermelde groenten werd sinds 2010 geëxporteerd naar het buitenland? Wat zijn de voornaamste handelslanden?
6. Wat zijn sinds 2010 de Vlaamse importcijfers voor bovenvermelde groenten? Uit welke landen komen die groenten dan voornamelijk?
7. Hoe evalueert de minister de cijfers uit de vragen 2 tot en met 6? Zijn die veeleer bepaald door het landbouwbeleid of door de keuzes van de landbouwers zelf? Zijn volgens de minister eventuele aanpassingen aan het beleid nodig? Zo ja, welke zijn dat concreet?

ANTWOORD

op vraag nr. 21 van 3 oktober 2022

van **STEFAN SINTOBIN**

1. De kosten voor de telers worden naar hun aanvoelen onvoldoende vergoed in de prijs die ze ontvangen. In februari werd uiteindelijk een hogere prijs onderhandeld, maar ondertussen zijn de kosten door de Russische agressie in Oekraïne nog verder doorgestegen.

Ook de teeltrisico's zijn bij groenteteelten doorgaans groter dan bij klassieke teelten zoals granen en maïs, zeker bij een droge zomer zoals we dit jaar opnieuw gekend hebben. Groenten hebben veel water nodig, dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld granen. Bovendien is de prijsvorming voor granen beter geworden, wat die teelten aantrekkelijker maakt. De grote verschillen in arealen lijken dan ook in eerste instantie een gevolg te zijn van de marktwerking.

2. In tabel 1 tot en met tabel 6 wordt per provincie een evolutie van de oppervlakte erwten, bonen, spruiten, spinazie, ajuin en wortelen in open lucht gegeven. Dit zijn cijfers op basis van de resultaten van de landbouwenquête van Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium). Door een aantal wijzigingen in de manier van gegevens verzamelen door Statbel tussen 2010 en 2013, moeten deze evoluties met de nodige voorzichtigheid bekeken worden. Hierdoor zijn ook de gegevens voor 2012 niet weergegeven.

Tabel 1. Totale oppervlakte erwten in open lucht in ha, Vlaanderen per provincie, 2010 – 2021

	Vlaanderen	Antwerpen	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Limburg	Vlaams-Brabant
2010	2363,84	53,79	707,82	496,89	928,64	176,7
2011	2184,02	105,49	744,28	458,09	789,75	86,41
2012	niet beschikbaar					
2013	2426,11	23,49	977,72	352,55	926,66	145,69
2014	2693,19	133,98	1000,87	470,48	932,37	155,49
2015	2563,37	46,05	920,92	486,13	947,01	163,26
2016	2220,77	56,52	763,66	369,97	922,23	108,39
2017	2496,78	66,89	810,42	473,36	978,30	167,81
2018	2336,18	66,70	795,53	364,71	989,81	119,43
2019	2221,16	201,20	510,66	334,88	983,17	191,25
2020	2199,45	138,96	576,19	277,36	986,84	220,10
2021	2087,30	112,84	633,04	239,97	895,51	205,94

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium)

Tabel 2. Totale oppervlakte bonen in open lucht in ha, Vlaanderen per provincie, 2010 – 2021

	Vlaanderen	Antwerpen	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Limburg	Vlaams-Brabant
2010	3572,89	124,36	2425,60	271,14	652,73	99,06
2011	3321,25	166,41	1961,68	424,82	539,93	228,41
2012	niet beschikbaar					
2013	1224,63	90,76	581,52	181,98	179,28	191,09
2014	987,39	47,12	590,53	104,97	94,37	150,40
2015	1048,75	53,75	607,12	147,32	101,70	138,86
2016	1500,55	71,06	949,00	202,66	137,21	140,62
2017	1968,34	93,45	1318,35	271,54	141,35	143,65
2018	2260,95	198,78	1549,03	330,51	101,68	80,95
2019	2068,51	95,55	1460,08	320,63	128,47	63,78
2020	2406,77	100,77	1681,06	397,27	155,84	71,83
2021	2347,71	134,86	1614,69	366,27	177,09	54,80

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium)

Tabel 3. Totale oppervlakte spruiten in open lucht in ha, Vlaanderen per provincie, 2010 – 2021

	Vlaanderen	Antwerpen	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Limburg	Vlaams-Brabant
2010	2108,20	38,16	1760,28	82,34	116,85	110,57
2011	2313,62	47,12	1942,41	82,39	138,43	103,27
2012	niet beschikbaar					
2013	2432,45	46,32	2031,80	116,48	129,14	108,71
2014	2680,73	41,87	2256,94	115,99	161,28	104,65
2015	2153,37	62,13	1721,46	137,49	151,19	81,10
2016	1961,02	62,91	1604,33	78,74	120,93	94,11
2017	2341,09	68,18	1942,30	83,97	158,55	88,09
2018	2265,64	67,02	1824,59	108,86	128,65	136,52
2019	2529,34	48,57	2128,87	114,56	77,48	159,86
2020	2879,50	66,71	2456,97	124,10	128,06	103,66
2021	3339,90	59,36	2958,64	124,40	72,27	125,23

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium)

Tabel 4. Totale oppervlakte spinazie in open lucht in ha, Vlaanderen per provincie, 2010 – 2021

	Vlaanderen	Antwerpen	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Limburg	Vlaams-Brabant
2010	1966,84	42,70	1623,20	129,26	109,16	62,52
2011	2026,37	58,38	1721,60	93,40	116,57	36,42

2012	niet beschikbaar					
2013	1872,47	44,51	1508,01	51,24	87,92	180,79
2014	2075,55	32,90	1740,52	63,32	64,51	174,30
2015	2054,75	34,28	1746,11	51,83	72,63	149,9
2016	2122,51	35,20	1885,72	83,78	72,04	45,77
2017	2123,99	27,86	1885,07	82,75	52,40	75,91
2018	1821,90	54,39	1572,77	73,51	55,84	65,39
2019	1943,44	65,91	1702,28	60,27	68,37	46,61
2020	1601,11	80,07	1357,42	64,36	40,85	58,41
2021	1580,57	100,85	1278,73	48,38	63,93	88,68

bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium)

Tabel 5. Totale oppervlakte ajuin in open lucht in ha, Vlaanderen per provincie, 2010 – 2021

	Vlaanderen	Antwerpen	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Limburg	Vlaams-Brabant
2010	1327,30	43,67	442,35	604,71	28,34	208,23
2011	1503,37	87,60	502,57	603,13	41,21	268,86
2012	niet beschikbaar					
2013	1386,06	111,06	573,52	427,55	88,75	185,18
2014	1656,67	146,38	666,83	560,03	95,02	188,41
2015	1893,84	147,26	710,15	670,75	135,88	229,80
2016	2125,82	158,18	816,68	781,87	150,01	219,08
2017	2588,92	185,97	1041,49	871,50	226,52	263,44
2018	2805,19	214,13	1107,25	970,89	289,18	223,74
2019	2889,05	195,16	1238,79	900,99	315,62	238,49
2020	3171,07	210,51	1429,18	1024,21	263,56	243,61
2021	3779,70	345,05	1798,40	1059,07	322,30	254,88

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium)

Tabel 6. Totale oppervlakte wortelen in open lucht in ha, Vlaanderen per provincie, 2010 – 2021

	Vlaanderen	Antwerpen	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Limburg	Vlaams-Brabant
2010	2430,70	149,80	1463,24	306,34	302,26	209,06
2011	2465,02	181,14	1482,63	282,88	312,21	206,16
2012	niet beschikbaar					
2013	2549,24	160,76	1528,04	332,55	307,76	220,13
2014	2827,84	175,03	1658,25	388,17	336,37	270,02
2015	2949,90	181,89	1830,60	353,82	324,52	259,07
2016	3686,22	293,91	2188,27	465,06	434,31	304,67
2017	3473,48	337,63	1963,62	493,43	337,58	341,22
2018	3387,49	252,50	2066,91	460,14	337,68	270,26

2019	3453,79	252,47	2225,60	410,56	335,80	229,36
2020	3077,27	174,81	2022,91	378,03	295,90	205,62
2021	3285,26	155,06	2167,55	447,64	307,31	207,70

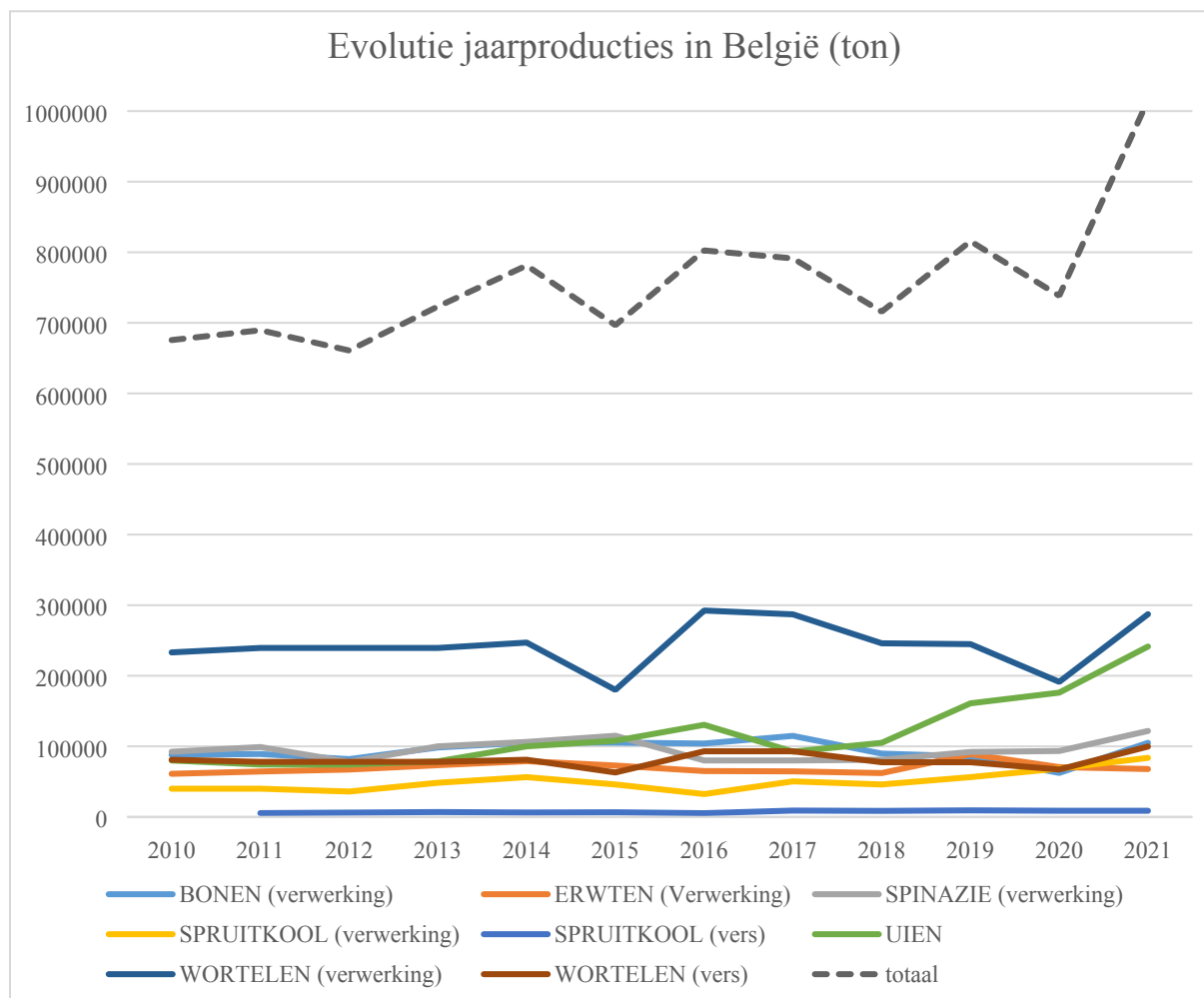
Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium)

3. In Figuur 1 wordt de totale productie (ton) voor België weergegeven voor de teelten
- Bonen (verwerking)
 - Erwten (verwerking)
 - Spinazie (verwerking)
 - Spruitkool (verwerking)
 - Spruitkool (verse markt)
 - Uien
 - Wortelen (verwerking)
 - Wortelen (verse markt)

De totale productie wordt bepaald aan de hand van het totaal areaal (ha) en het rendement per ha (ton/ha). Dit zijn gegevens van de werkgroep oppervlakte- en productieramingen van openluchtgroenten. De gegevens worden weergegeven van 2010 tem 2021. Voor spruitkool was er in 2010 nog geen opsplitsing tussen verwerking en verse markt.

Voor de opgesomde teelten zien we een gestage toename van de totale productie waarbij de jaarinvloeden duidelijk op te merken zijn, met in 2021 een zeer sterke stijging van de totale productie.

Fig. 1. Evolutie jaarproductie (ton) van bonen, erwten, spinazie, spruitkool, uien en wortelen voor België (2010 tem 2021)

Bron: Departement Landbouw en Visserij

4. In tabel 7 wordt per provincie een evolutie van het aantal bedrijven met erwten, bonen, spruiten, spinazie, ajuin en/of wortelen in open lucht gegeven. Dit zijn cijfers op basis van de resultaten van de landbouwenquête van Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium). Door een aantal wijzigingen in de manier van gegevens verzamelen door Statbel tussen 2010 en 2013, moeten deze evoluties met de nodige voorzichtigheid bekeken worden. Hierdoor zijn ook de gegevens voor 2012 niet beschikbaar.

Tabel 7. Aantal bedrijven met een oppervlakte erwten, bonen, spruiten, spinazie, ajuin en/of wortelen, Vlaanderen per provincie, 2010 – 2021

	Vlaanderen	Antwerpen	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Limburg	Vlaams-Brabant
2010	2142	134	1333	294	215	166
2011	1954	119	1222	271	200	142
2012	niet beschikbaar					
2013	1826	100	1162	233	197	134
2014	1978	94	1271	279	199	135

2015	1943	92	1186	298	226	141
2016	2113	114	1327	323	216	133
2017	2316	110	1453	370	238	145
2018	2236	119	1404	339	240	134
2019	2266	113	1445	336	239	133
2020	2222	111	1431	337	214	129
2021	2400	122	1532	363	229	154

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium)

5. Tabel 8 geeft een overzicht van de Vlaamse uitvoer van ajuinen, spruiten, wortelen, erwten, bonen en spinazie voor de periode 2014-2021. De Vlaamse cijfers zijn beschikbaar vanaf 2014. Het gaat hierbij zowel over verse groenten als verwerkte groenten (conserven, diepvries, gedroogd). Enkel de productcodes die direct toewijsbaar zijn aan de specifieke groentesoort zijn meegenomen.

Tabel 8. Vlaamse uitvoer van ajuinen, spruiten, wortelen, erwten, bonen en spinazie, in kg, 2014 – 2021

	ajuinen	spruiten	wortelen	erwten	bonen	spinazie	totaal
2014	44.817.572	11.591.598	119.034.089	195.530.853	80.421.890	114.364.722	565.760.724
2015	44.502.017	6.608.057	124.626.532	191.982.524	77.073.638	109.028.977	553.821.745
2016	53.156.595	5.290.184	121.304.419	146.379.001	77.798.214	110.846.311	514.774.724
2017	58.243.149	10.126.594	149.544.577	153.191.519	86.350.691	115.812.358	573.268.888
2018	48.912.857	14.197.880	168.947.921	179.991.917	76.853.022	120.567.357	609.470.954
2019	48.932.533	16.283.846	207.574.977	214.330.795	80.094.891	146.666.770	713.883.812
2020	58.982.236	18.245.233	227.609.576	228.599.647	80.616.822	145.915.878	759.969.392
2021	41.085.577	16.225.953	193.989.154	217.939.080	77.215.435	141.102.533	687.557.732

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van Nationale bank van België

Tabel 9 geeft een overzicht van de voornaamste handelspartners voor de Vlaamse uitvoer van ajuinen, spruiten, wortelen, erwten, bonen en spinazie voor de periode 2014-2021. De Vlaamse cijfers zijn beschikbaar vanaf 2014.

Tabel 9. Aandeel van de belangrijkste handelspartners in de Vlaamse uitvoer van ajuinen, spruiten, wortelen, erwten, bonen en spinazie, in %, 2014 – 2021

	ajuinen	spruiten	wortelen	erwten	bonen	spinazie	totaal
Frankrijk	38%	48%	60%	10%	22%	16%	29%
Nederland	27%	29%	17%	27%	33%	13%	22%
Duitsland	9%	5%	8%	17%	28%	22%	16%
Verenigd Koninkrijk	2%	0%	1%	11%	5%	7%	6%
Italië	0%	1%	2%	7%	1%	7%	4%
Polen	0%	0%	1%	0%	0%	7%	2%
Spanje	1%	8%	1%	1%	1%	3%	1%
overige landen	23%	8%	10%	27%	10%	27%	20%

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van Nationale bank van België

6. Tabel 10 geeft een overzicht van de Vlaamse invoer van ajuinen, spruiten, wortelen, erwten, bonen en spinazie voor de periode 2014-2021. De Vlaamse cijfers zijn beschikbaar vanaf 2014.

Het gaat hierbij zowel over verse groenten als verwerkte groenten (conserven, diepvries, gedroogd). Enkel de productcodes die direct toewijsbaar zijn aan de specifieke groentesoort zijn meegenomen.

Tabel 10. Vlaamse invoer van ajuinen, spruiten, wortelen, erwten, bonen en spinazie, in kg, 2014 – 2021

	ajuinen	spruiten	wortelen	erwten	bonen	spinazie	totaal
2014	114.454.128	3.486.583	222.787.815	240.522.817	103.359.489	44.995.712	729.606.544
2015	123.272.837	3.915.490	240.285.184	185.336.233	109.825.813	40.003.914	702.639.471
2016	128.896.757	4.002.367	254.376.659	203.955.451	120.395.175	49.037.842	760.664.251
2017	126.117.839	4.780.535	241.979.894	209.675.383	141.574.539	60.020.795	784.148.985
2018	112.044.312	7.015.893	246.819.079	274.675.373	139.224.134	60.975.208	840.753.999
2019	122.093.862	4.326.950	254.015.515	280.016.344	134.054.325	53.530.208	848.037.204
2020	127.453.572	5.658.633	261.432.287	320.172.479	154.058.184	50.919.384	919.694.539
2021	122.304.064	4.508.380	237.705.479	295.815.973	156.895.107	54.298.416	871.527.419

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van Nationale bank van België

Tabel 11 geeft een overzicht van de voornaamste handelspartners voor de Vlaamse invoer van ajuinen, spruiten, wortelen, erwten, bonen en spinazie voor de periode 2014-2021. De Vlaamse cijfers zijn beschikbaar vanaf 2014.

Tabel 11. Aandeel van de belangrijkste handelspartners in de Vlaamse invoer van ajuinen, spruiten, wortelen, erwten, bonen en spinazie, in %, 2014 – 2021

	ajuinen	spruiten	wortelen	erwten	bonen	spinazie	totaal
Nederland	58%	59%	75%	7%	28%	51%	42%
Frankrijk	6%	40%	21%	64%	41%	42%	37%
Spanje	11%	0%	2%	1%	0%	3%	3%
Canada	0%	0%	0%	4%	5%	0%	2%
Duitsland	1%	0%	1%	2%	4%	2%	2%
Polen	10%	0%	0%	1%	0%	0%	2%
overige landen	14%	1%	1%	21%	21%	2%	13%

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van Nationale bank van België

7. Zie vraag 1